

Opatření obecné povahy

Vláda České republiky (dále jen „vláda“) jako orgán příslušný podle § 11 odst. 1 zákona č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně státních hranic“) a ve smyslu čl. 25 a násl. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (dále jen „Schengenský hraniční kodex“) v souvislosti s přetrvávající bezprostřední hrozbou pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky spojenou s prudkým nárůstem nelegální sekundární migrace, zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů a zhoršení migrační a bezpečnostní situace na vnějších hranicích EU

prodlužuje platnost opatření obecné povahy o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky ze dne 4. října 2023 Č. j.: MV-162053-2/OAM-2023 do 2. listopadu 2023 23:59.

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti okamžikem vyvěšení a pozbývá platnosti 2. listopadu 2023 23:59.

Odůvodnění

V souvislosti s prudkým nárůstem nelegální sekundární migrace, zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů a zhoršení migrační a bezpečnostní situace na vnějších hranicích EU byla příslušnými orgány identifikována závažná hrozba pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky. S ohledem na tuto skutečnost byla shledána jakožto součást nezbytných bezpečnostních opatření potřeba neprodleně znovu zavést ochranu vnitřních hranic České republiky podle čl. 28 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu prostřednictvím mimořádného opatření Ministerstva vnitra č. j.: MV-162053-1/OAM-2023. Na toto opatření následně navázalo opatření obecné povahy o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky ze dne 4. října 2023 Č. j.: MV-162053-2/OAM-2023.

Z důvodu přetrvávající hrozby identifikované příslušnými orgány a v rámci koordinovaného postupu se sousedními státy je nezbytné prodloužit opatření o 20 dní, tedy do 2. listopadu 2023. Cílem tohoto opatření je zabránit přetrvávající hrozbě pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky plynoucí z nekontrolovaného pohybu nelegálně tranzitujících osob.

Kontroly budou prováděny po celé délce uvedeného úseku vnitřních hranic, a to flexibilním způsobem přiměřeným aktuální hrozbě v závislosti na vývoji situace.

Úseky, na kterých budou prováděny kontroly, jejich intenzita a zacílení byly zvoleny s ohledem na princip přiměřenosti tak, aby omezení plynulosti přeshraničního provozu bylo co nejmenší.

Podrobné odůvodnění:

V letošním roce se Policie České republiky vypořádává s rostoucími počty zadržovaných osob při tranzitní nelegální migraci přes území České republiky. K 8. říjnu bylo zadrženo 3 216 osob. V porovnání se stejným obdobím loňského roku (14 759 osob) je zmíněný počet výrazně nižší, avšak z historického hlediska se jedná o jedno z nejvyšších čísel od vstupu České republiky do Schengenu, resp. od doby sledování této statistiky. V letošním roce se počty zadržovaných přibližují těm, které byly zjištěny v krizovém roce 2015. Situace se v letošním roce postupně začala zhoršovat s nástupem léta, kdy počty zadržovaných začaly postupně růst a v září již bylo zadržováno mezi 200-250 osobami za týden. Tedy zatímco v celém červnu a červenci bylo zadrženo 231 osob, resp. 382 osob, v srpnu se již jednalo o 650 osob a v září bylo zadrženo 970 osob. V prvním říjnovém týdnu, tj. v době, kdy začaly platit namátkové kontroly na pozemní hranici se Slovenskem, byla zaznamenána letošní nejvyšší týdenní hodnota zadržovaných (393 osob). Rostoucí trend odpovídá tomu z loňského roku, který se podařilo zvrátit až s pomocí znovuzavedení vnitřních kontrol na hranicích se Slovenskem.

Co se týče letošního zavedení dočasných namátkových kontrol na hranicích se Slovenskem od 4. října, tak Policie České republiky k 9. říjnu (k 8:00) zkontrolovala 43 749 osob. Při tranzitní nelegální migraci bylo odhaleno 283 osob, vstup nebyl umožněn 234 osobám. O readmisi na území Slovenské republiky bylo rozhodnuto v 27 případech, z toho 21 osob bylo převzato. V rámci opatření bylo celkem zadrženo 12 převaděčů.

Obecně v letošním roce stále platí, že u drtivé většiny zadržovaných osob bylo zjištěno místo vstupu právě ze Slovenska (2 912 osob). Tyto osoby pak přicházejí do Evropské unie přes západobalkánskou migrační trasu. I na této trase jsou zjišťovány jedny z historicky nejvyšších hodnot nelegální migrace. Dle předběžných údajů od agentury Frontex (k 1. říjnu) zde bylo zaznamenáno téměř 97 tisíc nelegálních překročení vnějších hranic EU. S výjimkou loňského roku se jedná o nejvyšší hodnotu od roku 2016. Nadále platí, že migrační tlak se projevuje nejvýrazněji na srbsko-maďarské hranici. Velmi výrazný je však letos tlak i na hranici mezi Chorvatskem a Bosnou a Hercegovinou.

Na našem území bylo nejvíce záchytů v rámci tranzitní nelegální migrace Policií České republiky provedeno v Jihomoravském kraji (1 198 osob). Při pokusech o tranzit pak docházelo ke značnému množství záchytů na Vysočině (373 osob). Dále proběhlo podstatné množství záchytů též v Ústeckém kraji (280 osob) jakožto v hlavním výstupním regionu z České republiky do Německa, které zůstává dle výpovědí zadržovaných osob nejčastějším cílem naší tranzitní nelegální migrace (2 753 osob). Dále se jednalo o Moravskoslezský (343 osob) a Zlínský (275 osob) kraj a Prahu (213).

Nejčastěji odhalenými tranzitujícími osobami jsou občané Sýrie (2 625 osob). Dále následují občané Turecka (438 osob), kteří po zachycení často podávají účelově žádost o azyl v České republice. V menší míře jsou odhalováni i občané Afghánistánu (46 osob). Zhruba čtyři pětiny ze zadržovaných osob jsou muži v produktivním věku.

Záchyty jsou letos často spojené s životem ohrožujícím převozem osob. Nejčastěji přijížděly zadržované osoby po pozemních komunikacích v prostoru dodávek a v osobních automobilech, v menší míře využívaly i služby autobusových dopravců. I v tomto roce se zadržení často sdružují ve skupinách čítající nízké desítky osob. V posledních dnech a týdnech lze pozorovat i roustocí podíl zadržovaných po příjezdu

ve vlacích a s ohledem na zavedení namátkových kontrol rostou i počty případů, kdy se osoby přesouvaly pěšky. Vzhledem k letošnímu charakteru hlavního způsobu přepravy jsou při záchytech častěji odhalováni i samotní převaděči. U nich byla již v loňském roce – v souvislosti se zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů působících ve více státech – zaznamenána zvýšená míra agresivity. Z daného vyplývá zvýšená míra rizika pro veřejný pořádek.

Vysoké počty nelegálně tranzitujících osob mají samotné potenciál ohrožovat vnitřní bezpečnost státu. Toto ohrožení dále umocňuje fakt, že se ve velkých počtech nacházejí v nelegálním postavení na území České republiky při tranzitu do Německa.

Závažnost situace též umocňuje nemožnost navracení příchozích státních příslušníků třetích zemí, zejména občanů Sýrie. Společně s kapacitními limity zařízení pro zajištění státních příslušníků třetích zemí se vytváří značné riziko pro vnitřní bezpečnost státu spočívající v omezených možnostech odpovědných orgánů situaci účinným způsobem řešit.

Nastíněné ohrožení pro vnitřní bezpečnost státu je třeba vnímat i v kontextu existujícího potenciálu dalšího růstu počtu příchozích osob. Na trase se nachází značné množství nelegálních migrantů, kteří se na cestu ze západního Balkánu přes EU dosud nevydali či jsou po omezenou dobu zadržováni (např. na Slovensku). V návaznosti na postupné uzavírání vnitřních hranic Schengenu v okolí České republiky by v případě neadekvátní reakce navíc hrozilo, že se Česká republika může stát jediným možným směrem pro další nelegální migraci.

Poučení

Proti tomuto opatření obecné povahy podle § 173 odst. 2 správního řádu nelze podat opravný prostředek.

prof. PhDr. Petr
Fiala, Ph.D., LL.M.

Digitálně podepsal prof.
PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.
Datum: 2023.10.12 12:28:56
+02'00'

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.

předseda vlády
podepsáno elektronicky

UVYVEŠENO: 23.10. 2023

SNATO: 3.11. 2023

1 VE ELEKTRONICKÉ PODOBĚ

